

For more information, please call/text us at: **0920-911-1398** or visit:
www.philrice.gov.ph | www.pinoyrkb.com | www.openacademy.ph

Tiyangaw

Scientific name: Leptocorisa oratorius

MGA KINAIYA

- Berde ang gagmay nga tiyangaw apang ang mga dagku may pagkaberde kag kaki.
- Kung ang temperatura taas, kag ang mga insekto wala gakaon, nagatago sila sa tanum nga parehos sa ila kolor.

DAMYOS

- Ang dagku kag gagmay naga tuhaw kon bag-o tubo ang humay kag mag-abot ang panguna nga pag-ulan. Ginasupsop nila ang duga halin sa naga pang gatasgatas nga humay.
- Ang tanan nga mahomok kag gagatas-gatas nga mga pinasi gina ataki.
- Pinalabi sa pagporma sang humay, nagakaon sila sa dahon. Ang gagmay mas daku ang halit kaysa dagku.

Ang pag-ataksi naga resulta sang pagkadula sang kolor ukon pagkurinot sang mga uhay; wala ga-paninghamot nga humay kon naluto nga bugas, kag wala sabor nga uhot, nga kung sa diin indi makapaganyat sa baka.

Gulang nga tyanaw

Pagdumala

- Kwa-on ang mga hilamon sa talamnan kag sa palibot sini paagi sa pag-utod okon pagsunog para mabuhinan ang ginaistaran para sa pagpang-itlog.
- Likawan ang *staggered planting* sa talamnan para ma untag ang padayun nga kuluha-an sang pagkaon.
- Pagpa-aso sang talamnan pinaagi sa pagsunog sang uhot, isa ka paagi para mabuhinan sila.
- Paagi sa pagdakup sa ila nagabulig buhin sa ila populasyon.

- Magbutang sang nagapaganyat parehos sang arasan ukon bisan ano nga baho parehas sang patay nga kuol ukon ilaga. Ang mga insekto nga naganyat pwede sunugon ukon bombahan sang kemikal para mabuhinan ila populasyon.
- Paggamit sang resistensyado nga baridad
- Ang baridad nga ang uhay lapit ukon guina tabunan sang ugbo nga dahon naga bulig sa paglikaw sa dalidali nga pagkaon sang tiyangaw.

Source: Field guide on harmful organisms in Philippine ricefields. 2003. PhilRice.